

Sygn. akt **IV Ka 82/24**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Sądu Okręgowego Mirosław Kędziński

Protokolant sekr. sądowy Olga Szałapska

przy udziale Pauliny Leprince - prokuratora Prokuratury Rejonowej Bydgoszcz-Północ w Bydgoszczy

po rozpoznaniu dnia 21 marca 2024 r.

sprawy **U. P.** c. Z. i M. ur. (...) w C.

oskarżonej z art. 284 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 20 listopada 2023 r. sygn. akt XI K 798/22

- utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
- kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 82/24
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1.	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 20 listopada 2023 r., sygn. XI K 798/22

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC

ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Prokurator wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania w postaci art. 7 k.p.k., przez dokonanie dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść orzeczenia, polegający na błędnym przyjęciu, że oskarżona nie przywłaszczyła powierzonego jej mienia tj. dźwigu osobowego o napędzie elektrycznym- nr (...) powodując straty w wysokości 162.000 zł na szkodę (...) sp. z o.o.	# zasadny # częściowo zasadne # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Zarzut niezasadny. Brak jest podstaw do skutecznego postawienia Sądowi zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. Skarżący, wyrażając własną odmienną oceną dowodów i wyprowadzając własne wnioski w tym zakresie nie wykazał w wiarygodny i przekonywający sposób, aby ocena dowodów dokonana przez Sąd meriti nosiła cechy dowolności (wykraczając tym samym poza granice ocen swobodnych zakreślone dyrektywami art. 7 k.p.k.).Tego rodzaju uchybień jakie skarżący podnosił w związku z oceną czynu zarzucanego oskarżonej, aby rodziły one wątpliwości co do merytorycznej trafności zaskarżonego wyroku w tym zakresie, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie jednak nie stwierdził. Rzecz w tym, że dla skuteczności zarzutu tego rodzaju nie wystarczy wysłowienie</p>		

własnego stanowiska, odmiennego od ustaleń Sądu meriti. Konieczne jest natomiast wykazanie w oparciu o dowody i ich wnikliwą ocenę, że ustalenia faktyczne są błędne, wskazanie możliwych przyczyn powstałych błędów i wszechstronne uargumentowanie własnego odmiennego stanowiska.

Sąd Okręgowy stwierdził, że skarżący tego rodzaju argumentacji i na takim poziomie jej przekonywalności, nie przedstawił. Wbrew jego twierdzeniom, analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwala w pełni na podzielenie przekonania Sądu meriti o tym, iż oskarżona swoim zachowaniem nie popełniła zarzucanego jej czynu. Niedostatecznie pogłębiona argumentacja skarżącego całkowicie traci swą przekonywalność w konfrontacji ze zgromadzonymi w sprawie dowodami zwłaszcza w postaci wiarygodnych zeznań świadków, innych dokumentów, których łączna synteza w pełni oddaje całokształt okoliczności zdarzeń będących przedmiotem oceny i która bez wątpienia pozwalała Sądowi pierwszej instancji na przyjęcie prawidłowych ustaleń w zakresie, które włączone zostały do podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku.

Apelacja nie dostarcza dostatecznych argumentów mogących przemawiać za zasadnością jej uwzględnienia, a co za tym idzie, uzasadniać możliwości odmiennego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, ów środek odwoławczy zawiera jedynie odmienną, ocenę materiału dowodowego, a podniesione w nim argumenty mają charakter stricte polemiczny a w szczególności

abstrahują od treści wiarygodnych dowodów oraz od brzmienia i rozumienia znamion przestępstwa z art. 284 kk..

Analiza treści sformułowanych przez skarżącego zarzutu oraz jego uzasadnienia prowadzi do wniosku, że skarżący wadliwości rozstrzygnięcia sądu upatruje przede wszystkim w wadliwej w realiach sprawy, ocenie znamion przestępstwa przywłaszczenia, w szczególności pominięcie faktu, że oskarżona nie wywiązała się z umowy pożyczki i na wezwanie wierzyciela nie zwróciła mu dźwigu, nie dostarczyła go do miejsca wskazanego przez niego, „unikala kontaktu z nim, przez co manifestowała brak woli zwrotu przedmiotu uprawnionemu i włączyła go do swojego majątku eliminując władztwo uprawnionego”. Nadto zdaniem skarżącego „pokrzywdzony nie miał wiedzy gdzie znajduje się przywłaszczony dźwig osobowy, który był we władaniu oskarżonej”.

Sąd odwoławczy dzieląc argumentację Sądu I instancji zawartą w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia, powołuje się na nią nie widząc potrzeby jej ponownego powielania. Dodatkowo wskazać należy, że:

- w opozycji do twierdzeń apelującego, należy przypomnieć utrwalone w doktrynie i judykaturze poglądy związane z rozumieniem znamion przestępstwa przywłaszczenia i sprzeniewierzenia z art. 284 § 1 i 2 k.k:

- od strony przedmiotowej dla przypisania występku przywłaszczenia dyspozycjom takim jak właścicielskie towarzyszyć musi **zamiar zatrzymania rzeczy**

dla siebie albo dla innej niż właściciel osoby, bez żadnego ku temu tytułu i ekwiwalentu

- animus rem sibi habendi (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 6 stycznia 1978 r., V KR 197/77, LEX nr 17043, z 15 listopada 2002 r., IV KKN 380/99, L., z 9 marca 2003 r., III KK 165/03, Lex nr 140098, z 23 listopada 2006 r., II KK 186/06, OSNwSK 2006 r., z. 1, poz. 2247, z 24 kwietnia 2007 r., IV KK 31/07, LEX nr 262665, z 3 października 2005 r., V KK 15/05, LEX nr 157206, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 26 września 2012 r., II AKa 269/12, LEX nr 1220382);

- przywłaszczeniem w rozumieniu kodeksu karnego jest bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, **rozporządzenie znajdującym się w posiadaniu sprawcy, cudzym mieniem ruchomym przez włączenie go do majątku swego (...) i powiększenie w ten sposób swojego lub innej osoby stanu posiadania (...)** albo wykonywanie w inny sposób w stosunku do rzeczy ruchomej uprawnień właścicielskich bądź też przeznaczenie jej na cel inny niż przekazanie właścicielowi (por. wyrok SN z 6.01.1978 r., V KR 197/77; wyrok SN z 2.12.2008 r., III KK 221/08, oraz wyrok SA w Lublinie z 3.12.1998 r., II AKa 176/98, Apel.-Lub. 1999/2, poz. 11),

- czynności wykonawcze przywłaszczenia należy rozumieć **jako ostateczną, bezprawną separację uprawnionego od stanowiącej jego własność rzeczy i potraktowanie jej jak własnej** przez sprawcę, który uprzednio rzecz posiadał. Przykładami takich postrzegalnych zachowań są bezprawne: odmowa wydania, zaprzeczanie posiadania,

sprzedaż, darowanie, ukrycie, zmiana wyglądu, zniszczenie rzeczy, zerwanie kontaktu z właścicielem (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 9 marca 2022 r. II AKa 308/21);

- istotą przywłaszczenia jest zamiar nie bezprawnego władania cudzą rzeczą, nie bezprawne nią dysponowanie, czy nawet bezprawne zatrzymanie, **lecz trwale włączenie przez sprawcę przedmiotu przestępstwa do własnego majątku**. Skutek zaś w postaci utraty przez właściciela rzeczy powstaje z chwilą rozporządzenia rzeczą przez sprawcę z wyłączeniem osoby upoważnionej, a więc gdy wola rozporządzenia rzeczą zostaje uzewnętrzniona poprzez zachowanie sprawcy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 lutego 2022 r. II AKa 319/21);

- istota przestępstwa przywłaszczenia polega na bezprawnym potraktowaniu uzyskanej wcześniej cudzej rzeczy jak swojej własnej, czego przejawem jest takie zachowanie, które jednoznacznie wskazuje na traktowanie cudzej rzeczy lub prawa majątkowego jak swojego własnego. Chodzi tu o jakikolwiek **uzewnętrzniony przejaw traktowania danej rzeczy jak swojej własnej przy świadomości braku tytułu prawnego ku temu** (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 lutego 2022 r. II AKa 246/20);

- charakterystyczne dla przestępstw stypizowanych w art. 284 § 1 i 2 k.k. działanie polegające na zatrzymaniu czy też rozporządzeniu cudzym składnikiem majątku jak własnym (np. poprzez jego

zniszczenie czy wyzbycie się go) odzwierciedla odnoszący się do jego skutków cel sprawcy, który - w sposób tożsamy dla celu przyświecającego sprawcy kradzieży cudzej rzeczy - **srowadza się do nieodwracalnego pozbawienia innej osoby mienia i uczynienia z niego swojej własności** (zob. wyrok SN z 3 października 2005 r., V KK 15/05 i cytowane tam judykaty),

- przestępstwo określone w art. 284 § 2 k.k. należy do kategorii tzw. przestępstw kierunkowych. Zachowanie sprawcy musi być bowiem ukierunkowane na określony cel, którym w tym wypadku jest włączenie powierzonej rzeczy do majątku sprawcy lub postępowanie z nią jak z własną w inny sposób, co oczywiście wyklucza możliwość popełnienia tego występku z zamiarem wynikowym.

Istotnym elementem strony podmiotowej

sprzeniewierzenia nie jest również sam fakt odmowy wydania rzeczy powierzonej, lecz powody niezwrócenia tej rzeczy. Powodem tym może być jednak nie tylko wola włączenia rzeczy do swojego majątku, lecz także wola postępowania z nią jak z własną (por. M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas (w:) Kodeks karny. Część szczególna. Tom III. Komentarz do art. 278- 363 k.k., wyd. V, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2022, komentarz do art. 284, teza 130; wyrok SN z 14 stycznia 2003 r., II KKN 273/01); nadto przywłaszczeniem jest jakikolwiek przejaw traktowania rzeczy jako swojej własnej. **Zamiar przywłaszczenia (animus rem sibi habendi) musi przy tym być powiązany ze świadomością sprawcy o**

braku tytułu prawnego ku temu. (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2022 r. III KK 409/21).

Przenosząc powyższe uwagi teoretyczne wprost na realia sprawy należy stwierdzić, że w oczywisty sposób oskarżoną nie wypełniła dyspozycji art. 284 § 2 k.k. przyjętej w akcie oskarżenia (o wadliwości kwalifikacji prawnej poniżej) albowiem:

- oskarżona nie podejmowała żadnych działań zmierzających do uniemożliwienia pokrzywdzonemu odzyskania dźwigu, nigdy nie twierdziła, że go nie odda; skarżący winy oskarżonej, co wynika z treści apelacji, upatruje wyłącznie w braku pozytywnej reakcji na żądanie pokrzywdzonego jego zwrotu;

- o przywłaszczeniu dźwigu nie świadczy "unikanie ich zwrotu" przez oskarżoną; istotą przywłaszczenia jest bowiem zamiar bezprawnego jego włączenia do majątku sprawcy a samo unikanie zwrotu nie dowodzi faktu jego przywłaszczenia; ustalenie "unikania zwrotu" rzeczy przez oskarżoną wymagało rozważenia powodów, dla których oskarżona przedmiotowego dźwigu nie oddała; tymczasem powyższe nie może dziwić, skoro z właściwości fizycznych dźwigu osobowego wynika, iż niełatwo jest go po prostu przenieść, a tym samym utrudnione lub wręcz niemożliwe jest dysponowanie windą jak inną, „zwyczajną” rzeczą ruchomą;

- oskarżona w żaden sposób nie zmanifestowała na zewnątrz zamiaru przywłaszczenia; owo uzewnętrznienie przywłaszczenia musiałyby przyjąć postać zachowania uniemożliwiającego

pokrzywdzonemu swobodne rozporządzanie dźwigiem; oskarżona dla dokonania tego przestępstwa musiałaby podjąć chociażby jedną czynność w stosunku do przedmiotowego dźwigu, która wskazywałaby że traktuje go tak, jakby była właścicielem; tymczasem brak jest takiego zachowania, przecież nie odmówiła zwrotu a wcześniej użytkowała go mając prawo jego posiadania;

- nie jest prawdziwe twierdzenie skarżącego jakoby „ pokrzywdzony nie miał wiedzy gdzie znajduje się przywłaszczony dźwig osobowy, który był we władaniu oskarżonej”; przecież w samej umowie pożyczki (k. 11-12) istnieje zapis, że adres odbioru wskazanego przedmiotu znajduje się w W. ul. (...) (...) i fakt ten nie uległ zmianie, urządzenie było zatem w znanym dla pożyczkodawcy miejscu ; nadal pozostaje on w miejscu, gdzie został zainstalowany, choć obecnie wobec braku dokonania przeglądu, nie jest on dopuszczony do eksploatacji: dodatkowo nie można dowolnie zmieniać położenia windy, która musi być zarejestrowana przez Urząd (...), a rejestracja ta obejmuje również miejsce jej instalacji i wykorzystywania;

- co istotne umowa pożyczki zawiera również postanowienia o przewłaszczeniu dźwigu na zabezpieczenie, własność dźwigu została przeniesiona na rzecz spółki (...), pod warunkiem rozwiązującym zaspokojenia wierzytelności spółki; a skoro do zaspokojenia wierzytelności nie doszło, to nastąpił warunek rozwiązujący przeniesienia własności, co w konsekwencji oznacza, że właścicielem windy jest ta spółka;.

- kwestionowane zachowanie oskarżonej sprowadzało się w zasadzie do zaprzestania regulowania należności na poczet spłaty pożyczki; tymczasem po dacie 1 kwietnia 2021 roku oskarżona wpłaciła kolejną ratę pokrzywdzonemu (w dniu 19 maja 2021 r w kwocie 6.702,60 zł); zasadne jest też twierdzenie sądu I instancji, że przyczyną niezapłacenia całości pożyczki były problemy finansowe oskarżonej związane z prowadzonymi przez nią inwestycjami; a sam fakt zaprzestania spłacania rat pożyczki na zakup dźwigu osobowego nie przesądza o wyczerpaniu znamion przestępstwa przywłaszczenia; w tym aspekcie dziwi też zarzut stawiony oskarżonej jakoby oskarżona „...spowodowała straty w wysokości 162.000 zł ..” w sytuacji gdy znaczna część pożyczki na zakup dźwigu została spłacona i ewentualna szkoda jest znacznie niższa.

W tym miejscu należy dodatkowo podkreślić, że przyjęta przez oskarżyciela kwalifikacja prawna czynu zarzucanego oskarżonej jest wadliwa, skoro w zarzucie brak jest wskazania znamienia „ powierzenia mienia”; na żadnym etapie postępowania oskarżonej nie postawiono należycie sformułowanego zarzutu z art. 284§ 2 kk, obejmującego wszystkie jego znamiona.

Dodatkowo należy wskazać, że określenie "powierzenie" oznacza przekazanie sprawcy władztwa nad rzeczą ruchomą, lecz z zastrzeżeniem jej zwrotu właścicielowi; inaczej: przeniesienie władztwa nad rzeczą ruchomą z osoby uprawnionej na sprawcę bez prawa rozporządzania przez sprawcę

tą rzeczą jak właściciel; nie można bowiem mówić, aby przedmiotem sprzeniewierzenia była taka rzecz ruchoma, która została powierzona sprawcy w sytuacji, gdy treść umowy stanowiącej podstawę przekazania rzeczy lub okoliczności sprawy wskazują na przeniesienie własności tej rzeczy na sprawcę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż oskarżona swoim działaniem nie wyczerpała znamion art. 284§ 2 kk i dlatego zasadnie została uniewinniona od popełnienia zarzucanego jej czynu przez Sąd I instancji.

Wniosek

Prokurator wniósł o uchylenie wyroku i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Wobec ustaleń i argumentacji Sądu Rejonowego skarżący nie przedstawił przekonującej argumentacji pozwalającej na uchylenie zaskarżonego wyroku; apelacja w istocie sprowadza się do odmiennej a przy tym wyłącznie polemicznej oceny poszczególnych okoliczności sprawy; tymczasem w oparciu o zebrane dowody i ich wnikliwą ocenę, nie sposób uznać, iżby ustalenia faktyczne Sądu były błędne a sąd dopuścił się naruszenia zarzucanego przepisu postępowania skutkującego błędnym ustaleniem stanu faktycznego.

Wniosek o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego

rozpoznania jest sprzeczny z treścią art. 437 § 2 k.p.k. Nie zachodzą też przesłanki wskazane w art. 439 § 1 k.p.k., oraz art. 454 k.p.k.

Finalnie nie ma żadnych podstaw do negowania rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie braku zawinienia oskarżonej.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Rozstrzygnięcie o braku zawinienia oskarżonej	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Argumentacja jak wyżej. Brak było podstaw do ingerencji sądu odwoławczego w orzeczenie pierwszoinstancyjne z uwagi na prawidłowość dokonanej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów a w konsekwencji na zasadność poczynionych ustaleń faktycznych; wyrok odpowiada prawu i podlegał utrzymaniu w mocy.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
.	.	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono po myśli art.636§1 k.p.k. Skoro to oskarżyciel publiczny spowodował postępowanie odwoławcze to wobec nieuwzględnienia jego środka odwoławczego, to Skarb Państwa ponosi jego koszty.

7. PODPIS